

VUOSIKERTOMUS 2014

Saarioinen

Sisältö

Päätapahtumat	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Markkinatietoa	5
Brändit ja markkinointi	6
Vastuullisuus	7
Henkilöstö	8
Ympäristö	9
Strategia	11
Hallitus ja johtoryhmä	12
Tilinpäätös	13–35

Saarioinen lyhyesti

Saarioinen on kotimainen perheyrittäjä ja yksi Suomen johtavista ruokataloista. Saarioinen toimii hyvän arjen puolesta tarjoamalla maistuvaa ruokaa, lihaa, lihavalmisteita ja säilyviä tuotteita päivän eri ruokailuhetkiin. Saarioinen on markkinajohtaja useilla toimialueillaan.

Saarioisten liikevaihto vuonna 2014 oli 282,3 miljoonaa euroa, ja sen palveluksessa on noin 1 340 henkilöä. Saarioisilla on tehtaita Kangasalla, Valkeakoskella ja Huittisissa sekä pääosin Baltian markkinoille tuotteita tekevä valmisruokatehdas Virossa.

Vuosi 2014

Teurastamo- ja leikkuuliiketoimintojen myynti toteutui

Saarioinen teki vuonna 2013 esisopimuksen Jyväskylän teurastamo- ja leikkuuliiketoiminnan sekä Sahalahden broileriteurastamon myynnistä Atrialle. Kauppa toteutui Kilpailu- ja kuluttajaviraston hyväksynnän jälkeen vuoden 2014 tammikuussa. Kaupan myötä Saarioisten hankinta-, teurastus- ja leikkuutoimintojen henkilöstö siirtyi vanhoina työntekijöinä Atrian palvelukseen helmikuussa 2014.

Kauppa tuki Saarioisten strategiaa keskittyä jatkossa pidemmälle jalostettuihin tuotteisiin, joissa markkina-asema on vahva.

Kartanon Parhaat -sarja laajeni uusilla tuotteilla

Saarioinen toi vuonna 2013 markkinoille uuden Kartanon parhaat -sarjan, jonka perinteiset, maistuvat ja kotoiset tuotteet kuluttajat löysivät hyvin. Sarjaa kasvatettiin uusilla tuotteilla vuonna 2014. Alkuvuodesta 2014 sarjassa lanseerattiin kaksi kypsää lihakastiketta ja kaksi juustokakun makuista kerrosjätkiruokaa.

Kartanon Parhaat -sarjan laajentaminen kuvasti osaltaan Saarioisten päätöstä panostaa jatkossa yhä voimakkaammin pitkälle jalostettuihin tuotteisiin. Muita vuoden 2014 uutuustuotteita olivat muun muassa fosfaatittomat, etenkin lapsille suunnatut kokolihaikkeleet Pikkukinkku ja Pikkukalkkuna sekä käteensopivat Pizza Piccolot.

Katriina Virtanen aloitti markkinointi- ja viestintäjohtajana

KTM Katriina Virtanen aloitti Saarioisten uutena markkinointi- ja viestintäjohtajana 2.6.2014. Ennen Saarioisille siirtymistään viialaislähtöinen Virtanen toimi pitkään elintarviketeollisuuden brändien markkinointitehtävissä. Hän työskenteli aiemmin muun muassa Raisio-konsernissa sekä Leaf Oy:ssä.

Uusia tuulia mainonnassa

Syksyllä 2014 suosittu Putous-viihdeohjelman mainoskatkoilla nähtiin Saarioisten uudentyyppisiä Pizza Piccolo -live-mainoksia. Katsojat äänestivät, millä tyylillä suosittu YouTube -ryhmä Justimus improvisoi Pizza Piccolo -mainokset suorissa lähetyksissä. Pizza Piccolot näkyivät myös Putouksen kisa-applikaatiossa, ja Saarioisten ohjelmatunniste kuultiin lähetyksissä eri sketsihahmojen esittämänä. Putous-yhteistyö poiki Saarioisille ja Pizza Piccololle näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa ja vetosi etenkin nuoreen yleisöön. Yhteistyö toimi myös lähtölaukauksena Saarioisten aktiiviselle some-markkinoinnille.

Niin ikään Saarioisten rento joulumainos, jossa joulupukki halusi viettää laatu-aikaa joulumuorin kanssa, herätti runsaasti kiinnostusta ja kehuja. Mainos miellytti myös ammattilaisia, sillä se palkittiin Kuukauden Parhaat Sekunnit -palkinnolla.

Strategia uudistui syksyllä 2014

Saarioinen uudisti strategiansa syksyllä 2014. Perusajatus ei kuitenkaan muuttunut strategiauudistuksessa mihinkään; Saarioinen jatkaa edelleen tarjoamalla suomalaisille hyvää ruokaa. Keskeisin muutos on se, että jatkossa Saarioinen on asiakas- ja kuluttajalähtöisempi kuin ennen. Omasta teurastustoiminnasta luopuminen vuoden 2014 alussa mahdollisti osaltaan uuden toimintatavan. Saarioisten tavoitteena on tarjota tulevaisuudessa uusia ruokaratkaisuja, jotka helpottavat kuluttajien elämää ja palvelevat asiakkaiden liiketoimintaa.

Uusi organisaatio tukee strategiaa

Yhtiön strategiauudistuksen yksi konkreettinen osa oli koko organisaatiorakenteen uudistaminen palvelemaan entistäkin paremmin asiakas- ja kuluttajalähtöistä toimintaa. Saarioinen ottikin vuoden 2015 alusta käyttöön asiakkuuksiin pohjautuvan liiketoimintayksikkömallin. Samassa yhteydessä pitkään käytössä ollut HoReCa-nimi vaihtui Foodserviceksi.

Toimitusjohtajan katsaus

Päättynyt vuosi oli Suomessa taloudellisesti kireä. Talouden taantuma jatkui, ja loppuvuosi oli vielä odotettuakin kireämpi. Päivittäistavaroiden myyntivolyymi laski edelleen, ja elintarviketeollisuuden tuotanto supistui viime vuoden aikana 2,9 prosenttia. Myös elintarvikkeiden kuluttajahinnat kääntyivät laskuun loppuvuoden aikana.

Heikosta yleisestä talouskehityksestä ja kulutuskysynnän laskusta huolimatta Saarioinen säilytti Suomessa vahvan asemansa valmisruokien, marjavalmistusten ja salaattikastikkeiden markkinajohtajana. Tutkimustulosten mukaan Saarioinen on edelleen luotetuin valmisruokamerkki.

Saarioinen Oy teki merkittävän strategisen päätöksen luopua naudan, sian ja broilerin hankinta-, teurastus- ja leikkuuliiketoiminnoista. Kauppa toteutui 1.2.2014, ja sen jälkeen erilaisia tuotannollisia siirtoja tehtiin koko loppuvuoden ajan. Vaikka teurastus- ja lihanleikkuuliiketoiminnoista luovuttiin, Saarioisten kotimaisen lihan saanti on turvattu pitkällä hankintasopimuksilla. Kaikissa Saarioinen-merkillä myytävissä valmisruuissa on käytössä vain kotimaista lihaa. Yrityskaupan myötä Saarioisilla on nyt selvästi paremmat edellytykset keskittyä entistä asiakas- ja kuluttajälähtöisempään toimintaan ja pidemmälle jalostettuihin tuotteisiin.

Saarioinen-konsernin liikevaihto vuonna 2014 oli 282,3 miljoonaa euroa ja liikevoitto 3,1 miljoonaa euroa. Konsernin nettoinvestoinnit olivat 7,3 miljoonaa euroa. Pääosa investoinneista oli tuottavuus- ja korvausinvestointeja. Saarioinen Oy panosti edelleen tuotantoprosessien ja uusien tuotteiden kehittämiseen. Uutuustuotteita lanseerattiinkin kaikkiin päätuoteryhmiin, ja onnistuminen niissä ylitti alan keskiarvot.

Saarioinen uudisti konsernin strategian. Työn tuloksena konsernille vahvistettiin uudistetut missio, visio ja strategia. Uusi missiomme on ”helpotamme ihmisten elämää tarjoamalla puhtaista raaka-aineista valmistettua hyvää ruokaa.” Haluamme siis olla mukana ruokailun eri tilanteissa, käyttää hyviä puhtaita raaka-aineita ja tehdä hyvänmakuista ruokaa. Visiomme on olla Suomen arvostetuin ja luotettavin ruoka-alan yritys. Uuden strategian jalkautus on aloitettu, ja Saarioisilla on menossa useita eri hankkeita, jotka tukevat uutta strategiaa. Henkilöstömme on vienyt hankkeita eteenpäin innostuneesti ja ripeästi.

Strategian uudistamiseen liittyi myös organisaatiomuutos, jonka tavoitteena on selkeästi asiakaslähtöisempi toiminta. Saarioinen Oy:llä on nyt kaksi tulosvastuullista liiketoimintayksikköä: Vähittäiskauppa ja Foodservice. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2015, ja sen rakenne tukee ja toteuttaa uudistettua strategiaa sekä sen tavoitteita. Toimintamme on nyt entistä asiakas- ja kuluttajälähtöisempää, ja pystymme nopeammin vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin.

Uudistimme viime vuonna myös mainonnan linjaamme ja vaihdoinme mainostoimistoa. Uutena peruslinjauksenamme on arjen helpottaminen hyvällä omallatunnolla, mitä uusi sloganimme ”aina hyvä, välillä paras” kuvaa. Otimme käyttöön myös uusia mainonnan muotoja, kuten Putous-ohjelman live-mainokset. Saarioisten uusi mainonta saikin heti tunnustusta, sillä joulumainoksemme sai Kuukauden Parhaat Sekunnit -palkinnon.

Saarioisten markkina-asema ja taloudellinen tilanne ovat vakaalla pohjalla. Meillä on hyvät asiakassuhteet, laadukkaat tuotteet ja osaava henkilöstö. Olemme myös muuttaneet toimintaamme entistä asiakas- ja kuluttajälähtöisemmäksi. Haluamme olla jatkossakin toimialamme edelläkävijä Suomessa ja Virossa. Kuluvana vuonna liikevaihtomme laskee jonkin verran tehdyistä liiketoimintajärjestelyistä johtuen, mutta kannattavuuden odotetaan paranevan. Saarioinen Oy viettää tänä vuonna myös juhluvuotta: 60-vuotismerkkipäiväämme juhlistetaan toukokuussa järjestettävällä juhlaseminaarilla.

Kiitän lämpimästi asiakkaitamme, yhteistyökumppaneitamme ja Saarioisten koko henkilöstöä hyvästä ja luottamuksellisista yhteistyöstä vuonna 2014. Jatkaetaan yhdessä innovatiivista kehitystyötä puhtaista raaka-aineista valmistetun, hyvän ja maukkaan ruuan parissa.

Ilkka Mäkelä
toimitusjohtaja

Strategian uudistamiseen liittyi myös organisaatiomuutos, jonka tavoitteena on selkeästi asiakaslähtöisempi toiminta.

Markkinat

Markkinatilanne jatkui vuonna 2014 haastavana

Suomen kokonaismarkkinoiden volyymi Saarioisten edustamissa tuoteryhmissä supistui vuonna 2014. Suurin lasku tapahtui Foodservice-markkinan kokonaiskysynnässä. Vähittäiskauppa- markkinoiden kysyntä oli hiivenen vakaampaa, mutta sekin kuitenkin negatiivista. Saarioisten myynninkehitys ei vastannut kokonaismarkkinoiden kehitystä, vaan jäi sitä pienemmäksi. Saarioisten myyntiä vähensivät merkittävimmin Atrialle vuoden aikana myydyt liiketoiminnot.

Kysynnän ja tarjonnan epätasapaino markkinoilla johti vuoden aikana ankaraan hintakilpailuun. Se vaikutti markkinoilla merkittävimmin brändituotteiden kysyntään, kun taas kaupan omat merkit kasvattivat yleisesti ottaen markkinaosuuttaan.

Markkinajohtajuudet säilytettiin

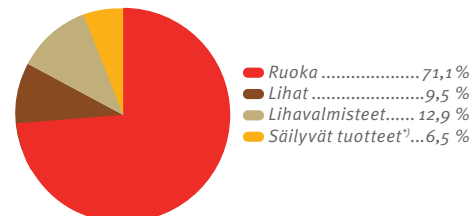
Vähittäiskaupassa Saarioinen pystyi säilyttämään vahvan asemansa valmisruokien, marjavalmisteen ja salaattikastikkeiden markkinajohtajana. Valmisruuan pizzamarkkinoiden kasvattamista Saarioinen jatkoi Pizza Piccolo -tuotteiden lanseerauksella. Saarioinen kasvatti selkeästi markkinaosuuttaan myös leivänpäällis- markkinoilla. Saarioisille tärkein myyntisesonki, joulukuun onnistui kokonaisuudessaan hyvin. Valmisruokamarkkinoilla Saarioisten markkinaosuus on joulukuussa noin 10 % suurempi kuin muina kuukausina keskimäärin.

Foodservice-markkinoilla kysyntä jatkoi laskuaan. Kotitalouksien heikentynyt ostovoima ja yleinen talouden epävarmuus supistivat ruokapalveluiden kysyntää. Foodservice-markkinoilla Saarioinen säilytti markkinajohtajan asemansa valmisruoka-, salaattikastike- ja marjajalostemarkkinoilla.

Myynnin jakautuminen sektoreittain

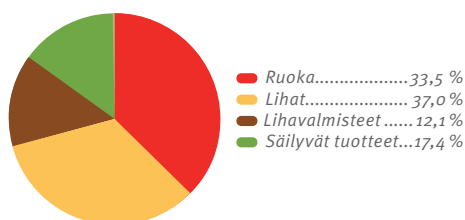

Vähittäiskaupan myynnin jakautuminen päätuoteryhmittäin

¹⁾ Mm. hillot, salaattikastikkeet, marmeladit.

Foodservice-myyntien jakautuminen päätuoteryhmittäin

Brändit ja markkinointi

Saarioisten brändit olivat vuonna 2014 Saarioinen, Dronningholm, Saarioisten Eväs, Saarioisten Kartanon parhaat sekä Mamma-brändi Virossa. Jyväbroiler-brändi myytiin Atrialle alkuvuonna 2014.

Ruuan merkitys kuluttajille kasvaa edelleen. Ruuasta keskustellaan yhä enemmän, ja erilaiset ruokatrendit vaihtuvat kiihtyvällä tahdilla. Saarioisille on tärkeää olla mukana ajankohtaisissa ilmiöissä ja tarjota parhaita ratkaisuja kuluttajien tarpeisiin.

Premium-pizzoja ja valmiita kastikkeita

Saarioinen jatkoi pizzamarkkinan uudistusta lanseeraamalla uusia premium-tuotteita. Elokuussa 2013 markkinoille tuodun Pizza Pronto -tuotesarjan lanseeraus jatkui keväällä 2014. Kätevänkokoiset ja laadukkaat Pizza Piccolo -tuotteet tuotiin kauppoihin syyskuussa. Pizza Pronto ja Pizza Piccolo -tuotesarjat ovat luoneet tuorepizzoille uuden laatuluokan muun muassa runsaan täyteen, selkeiden makujen sekä uudenlaisten, laadukkuudesta viestivien pizzapakkausten ansiosta.

Pizzat ovat laatikkoruokien jälkeen Saarioisten toiseksi suosituin tuoteryhmä. Saarioinen toi ensimmäiset pizzat markkinoille yli 30 vuotta sitten, minkä jälkeen pizzoja on paistettu jo yli 600 miljoonaa kappaletta.

Saarioisten Kartanon parhaat -tuotesarjaan lanseerattiin uudenlaiset valmiit lihakastikkeet. Kastikkeet ovat pitkään haudutettuja, ja niiden kanssa tarjottavaksi voi itse keittää esimerkiksi riisiä tai perunaa. Kastikkeet helpottavat arkea, mutta ne jättävät silti vapauden itse päättää lisukkeesta.

Maustetut majoneesit saapuivat kauppoihin huhtikuussa. Ne sopivat monipuolisesti erilaisiin ruokiin ja toimivat myös lisukkeena naposteltaville. Majoneesit kestävät lämmityksen.

Mediassa puhuttivat leikkeleiden fosfaatit. Saarioinen vastasi tähän keskusteluun tuomalla leivänpäällismarkkinoille Pikkukinkun ja Pikkukalkkunan, jotka on valmistettu ilman lisättyä fosfaattia. Myös tuotteiden suolapitoisuuteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Leikkeleet ovat kooltaan pieniä ja sopivat etenkin lapsille.

Välipalojen syönti on lisääntynyt Suomessa viime vuosina, ja heti syötävien tuotteiden myynti on ollut kasvussa. Saarioisten Eväs-tuotesarjassa korostuvat erityisesti herkullinen makukokemus, ruokaisuus ja laadukkaat raaka-aineet. Vuonna 2014 sarja täydentyi uusilla maukkailla leivillä ja salaateilla.

Saarioinen kokeili täysin uutta livemainontaa

Alkuvuonna 2014 Saarioisten mainonnassa seikkailivat lapset. Iloiset ja rehelliset lapset kertoivat spontaanisti mielipiteitään tuotteista.

Saarioinen oli Putous-ohjelman pääyhteistyökumppani syksyllä 2014. Yhteistyössä kokeiltiin täysin uudenlaista livemainontaa. Putous-ohjelman mainoskatkoille tehtiin suorassa lähetyksessä improvisoituja mainoksia, joita ei ollut käsikirjoitettu etukäteen. Mainokset esitti nuorisoon suosima Justimus-ryhmä.

Livemainoksia tehtiin kolme kertaa, ja ne saivat runsaasti huomiota myös sosiaalisessa mediassa. Putous-yhteistyö sai merkittävän huomioarvon ja vaikutti erityisesti nuorisoon mielikuvaan Saarioinen-brändistä.

Brändiuudistus alkoi

Vuoden lopulla aloitettiin Saarioisten brändiuudistus. Uudistuksessa kirkastettiin Saarioisten brändilupausta ja suunnattiin uudelle mainonnan linjalle. Samalla alkoi laaja pakkaus uudistus.

Elokuussa 2014 valmistuneen bränditutkimuksen (Inspirans) mukaan Saarioisilla on selkeä asema suomalaisen arjen pelastajana. Kuluttajat ovat kiireisiä ja stressaantuneita, mutta he kokevat silti huonoa omatuntoa arkensa helpottamisesta ruuanlaitossa. Tämä luo turhia paineita kiireisen elämän keskelle.

Saarioinen haluaa kannustaa kuluttajia ottamaan hiukan nykyistä rennommin ja käyttämään aikaansa asioihin, jotka ovat heille tärkeitä. Tätä viestiä kerrotaan Saarioisten uudella mainonnan linjalla. Uusi mainonta alkoi joulumainoksella. Joulun on Saarioisten tärkein sesonki, minkä vuoksi joulumainonta nähtiin hyvänä hetkenä aloittaa uuden viestin kertominen. Joulumainos voitti Kuukauden Parhaat Sekunnit -palkinnon.

Brändiuudistus alkoi loppuvuonna näkyä myös pakkauksissa. Pakkauksia modernisoidaan ja niihin tuodaan entistä enemmän kuluttajien kaipaamaa informaatiota esimerkiksi ravitsemuksesta, erikoisruokavaliosta sekä valmistuspaikkakunnista.

Pakkaus uudistus alkoi vuoden lopulla 200 g:n klassikkopitsoista ja hampurilaisista, jotka saivat modernin ja nuorekkaan ilmeen. Uudistus jatkuu muissa tuoteryhmissä vuoden 2015 aikana.

Vastuullisuus

Saarioisten toiminnassa korostuvat yhtiön arvot: asiakaslähtöisyys, kannattavuus, vastuullisuus ja ihmisten arvostus. Saarioinen toimii parhaansa mukaan hyvänä yrityskansalaisena, eli yhtiö haluaa ottaa yhteiskunnassa taloudellista, sosiaalista ja ympäristöön liittyvää vastuuta.

Vastuullisuudella Saarioinen ymmärtää vastuun ihmisistä, ympäristöstä ja taloudesta. Saarioinen toimii vastuullisesti ja noudattaa lakeja sekä yleisesti hyväksi todettuja käytäntöjä. Kestävän kehityksen periaatteisiin Saarioinen on sitoutunut jo vuonna 1991.

Päämäärät vastuullisuuden ohjaajina

Saarioinen on vahvasti kotimaiseen raaka-aineeseen pohjaava perheyrittäjä, joka vaikuttaa tuotantopaikkakuntiansa talouteen työllistäjänä ja veronmaksajana. Saarioisten raaka-aineista yli 70 % on Suomesta. Kotimaisia raaka-aineita käyttämällä Saarioinen pitää yllä omavaraisuutta ja työllistää myös alkutuotannossa. Saarioisten tuotantolaitokset ovat merkittäviä työllistäjiä omilla paikkakunnillaan Kangasalla, Huittisissa, Valkeakoskella ja Viron Raplassa.

Saarioisissa vastuullisuutta ohjataan päämäärien avulla. Näistä kertovat laatu- ja ympäristöpolitiikka, elintarviketurvallisuuspolitiikka, ympäristöpolitiikka, henkilöstöpolitiikka ja työturvallisuuspolitiikka. Saarioisten vuonna 2013 julkaisemat Eettiset periaatteet pohjautuvat Global Compactin kymmeneen periaatteeseen ihmisoikeuksista, työelämänormeista, ympäristöstä ja korruptionvastaaisuudesta.

Kansallisia ja kansainvälisiä sopimuksia

Vastuullisuuteen Saarioinen on sitoutunut kansallisiin ja kansainvälisiin sopimuksiin, joita ovat muun muassa Business Charter on Sustainable Development Principles for Environmental Management (1991), Elinkeinoelämän keskusliiton energiatehokkuussopimus (2007), Global Compact -jäsenyys (2013) sekä Hyvän kauppataujan periaatteiden noudattaminen ja rekisteröinti (2014).

Elinkeinoelämän energiatehokkuusjärjestelmään liittyessään Saarioinen sitoutui tehostamaan energiankäyttöään yhdeksän prosenttia vuosina 2008–2016. Energia-analyysin pohjalta tehdyt investoinnit laitoksiin ovat säästäneet energiaa suunnitellusti, ja Saarioinen säästää nyt vuosittain 700 omakotitalon keskimääräisen vuosikulutuksen verran energiaa verrattuna aikaan ennen energiainvestointeja.

Global Compact -jäsenyys näkyy eettisten periaatteiden noudattamisena toiminnassa. Ensimmäinen Global Compact Communication on Progress (COP) -raportti laadittiin ja julkaistiin kesäkuussa 2014. Saarioinen laati tavarantoimittajilleen eettiset toimintaohjeet vuonna 2014, ja BSCI:n listan mukaisissa riskimaissa sijaitsevien tavarantoimittajien sitouttaminen Saarioisten Supplier Code -ohjeisiin aloitettiin.

Elintarvikeketjua koskevat Hyvän kauppataujan periaatteet ovat osa EU-tasoisista elintarvikeketjun itsesääätelyä. Periaatteiden tavoitteena on parantaa elintarvikeketjun läpinäkyvyyttä ja kilpailukykyä. Saarioinen sitoutui Hyvän kauppataujan periaatteisiin ensimmäisenä elintarvikeketjualan yrityksenä Suomessa vuonna 2013. Saarioinen rekisteröityi periaatteiden noudattajaksi vuoden 2014 alussa ja järjesti myös henkilöstölleen koulutusta aiheesta.

SMETA-vastuullisuusauditoinnit alkuun

Vuoden 2014 loppupuolella Saarioinen liittyi Sedexin jäseneksi, ja SMETA-vastuullisuusauditoinnit aloitettiin Huittisten tehtaalta. Kaikki Saarioisten toimipaikat auditoidaan kesään 2015 mennessä. SMETA on lyhenne sanoista Sedex Members Ethical Audit (Sedexin jäsenen eettinen auditointi). SMETA-auditoinnissa arvioidaan Saarioisten toimintaa työturvallisuus- ja työterveysasioissa, työoloissa, ympäristöasioissa sekä korruptionvastaisuuden onnistumisessa. Kokemuksemme mukaan SMETA-auditoinneissa pureudutaan tehokkaasti ja huolella henkilöstön työhyvinvointiin sekä työturvallisuuteen liittyviin asioihin. Säädösten noudattamista arvioidaan palvelutoimittajien toimintaan saakka. Saarioisten eettisten periaatteiden linjaukset ja ohjeistus korruptionvastaaisuudessa arvioitiin käytännössä. Ympäristöasioiden arviointitarvetta vähensi Saarioisten toiminnan sertifiointi ISO 14001-ympäristöstandardin mukaan.

Saarioinen toteuttaa vastuullisuutta sertifioiduin menettelytavoimin:

- laatujärjestelmä ISO 9001
- ympäristöjärjestelmä ISO 14001
- elintarviketurvallisuusjärjestelmä FSSC 22000

Henkilöstö

Strategia ja johtaminen valokeilassa

Saarioisten vuotta 2014 sävytti helmikuussa suuri henkilöstömuutos, kun teurastamokaupan seurauksena noin 350 henkilöä siirtyi toisen työnantajan palvelukseen. Samalla poistui suuri määrä liha-alan osaamista ja kokemusta sekä osa tiivistä työyhteisöä. Tähän ehdittiin toki valmistautua jo edellisestä kesästä alkaen, ja kaiken kaikkiaan muutos saatiin viedyksi hyvin läpi. Kaupan jälkeen Saarioisten henkilöstömäärä pieneni vuonna 2014 keskimäärin 1 340 henkilöön.

Uusi strategia, uusi toimintamalli

Keväällä 2014 käynnistettiin mittava strategiaprojekti, jonka lopputuloksena Saarioisille laadittiin uusi kasvuun tähtäävä strategia ja jonka myötävaikutuksella syksyllä suunniteltiin vuodenvaihteessa voimaan tullut organisaatiomuutos. Organisaation toiminnallisella kehittämisellä tähdättiin luonnollisesti kilpailukyvyyn ja asiakaslähtöisyyden aiempaa parempaan hallintaan. Yhtenä merkittävänä strategisena hankkeena on osaamiseen ja johtamiseen liittyvä hanke, jota päästiin suunnittelemaan ja toteuttamaan jo syksyn aikana. Hanke jatkuu edelleen, ja sen tuloksena Saarioisilla tulee olemaan entistä iskukykyisempi joukkue valmiina palvelemaan asiakkaita parhaalla mahdollisella tavalla.

Strategiaviestintää on syksystä asti tehty innokkaasti ja aktiivisesti koko henkilöstölle. Esimiehillä on luonnollisesti suuri vastuu strategian käytäntöön viemisessä, mutta hyvien materiaalien ja näkyväksi tekemisen avulla strategia ei jää kenellekään oudoksi asiaksi.

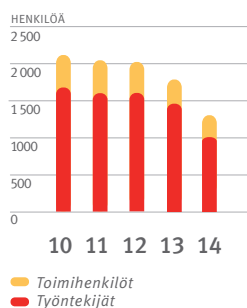
Esimiehille valmennusta ja apuvälineitä

Esimiehiä valmennettiin aktiivisesti koko vuoden ajan Boss a Nova -valmennuksessa, joka alkoi jo edellisen vuoden puolella ja päättyi vuonna 2015. Lähes kaikki Saarioisten esimiehet työnjohdosta ylimpään johtoon ovat olleet tai tulevat olemaan valmennuksessa mukana. Toteutus on poikunut johtamisoppien lisäksi hedelmällisiä johtamiseen ja esimiestyöhön liittyviä keskusteluja, parhaiden käytäntöjen välittymistä sekä uusia kontakteja eri paikkakuntien esimiesten välillä. Toimintavuonna tehty henkilöstötutkimus tuki myös tavoitetta siitä, että suunnitelmallisella ja tiiviillä valmennuksella saadaan hyviä tuloksia esimiestyön laadun kehittymisessä. Iloksemme saimme esimiestyön arvioissa huomattavia parannuksia.

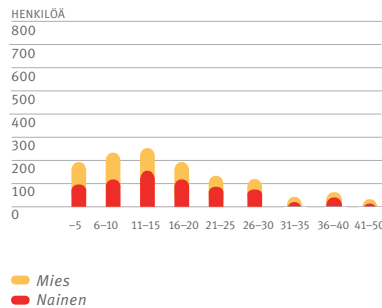
Saarioisille hankittiin vuonna 2014 myös uusi hr-järjestelmä ja aloitettiin sen käyttöönottoprojekti. Ohjelma tulee olemaan varsinaisesti täydessä käytössä vuoden 2015 loppuun mennessä, mutta jo nyt sen myötä on tullut uusia käytäntöjä muun muassa rekrytointien osalta.

Myös työturvallisuuteen ja varhaiseen välittämiseen liittyvä SaTu-järjestelmä otettiin vuonna 2014 aktiivikäyttöön. Saarioisilla on esimiestyöhön kiinnitetty huomiota monella eri saralla, ja työturvallisuus sekä varhainen välittäminen ovat olleet voimakkaan panostuksen kohteena. Myös sairauspoissaolot on saatu määrätietoisesti työn tuloksena selkeästi alenevalle linjalle, mistä on osoituksena työeläkemaksuluokan aleneminen. Se tuo huomattavia vaikutuksia myös taloudellisessa mielessä.

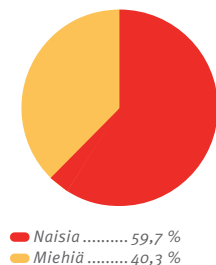
Henkilöstömäärä

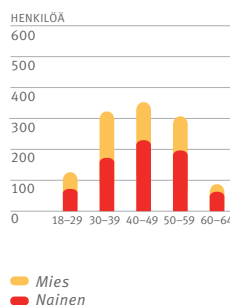
Palvelusvuodet keskimäärin

Sukupuolijakauma

Henkilöstön sukupuoli- ja ikärakenne 2014

Ympäristö

Ympäristönsuojelu ja ympäristöturvallisuudesta huolehtiminen ovat osa Saarioisten liiketoiminta-ajatusta. Saarioisten ympäristöjärjestelmän, joka täyttää ympäristöstandardin SFS-EN ISO 14001:2004 vaatimukset, on sertifioinut Inspecta Sertifiointi Oy. Sertifiointi kattaa elintarviketuotannon, tuotekehityksen, laadunohjauksen, myynnin ja markkinoinnin, toimitukset sekä hallinnon.

Saarioinen kantaa vastuun ympäristöstä kehittämällä tuotantotoimintaansa jatkuvasti vähemmän ympäristöä kuormittavaksi. Yritys on selvittänyt toimintaansa liittyvät ympäristönäkökohdat, joista tärkeimmät ovat energiankäyttö, jäteveden laatu, vedenkulutus ja kaatopaikalle toimitettava jätemäärä.

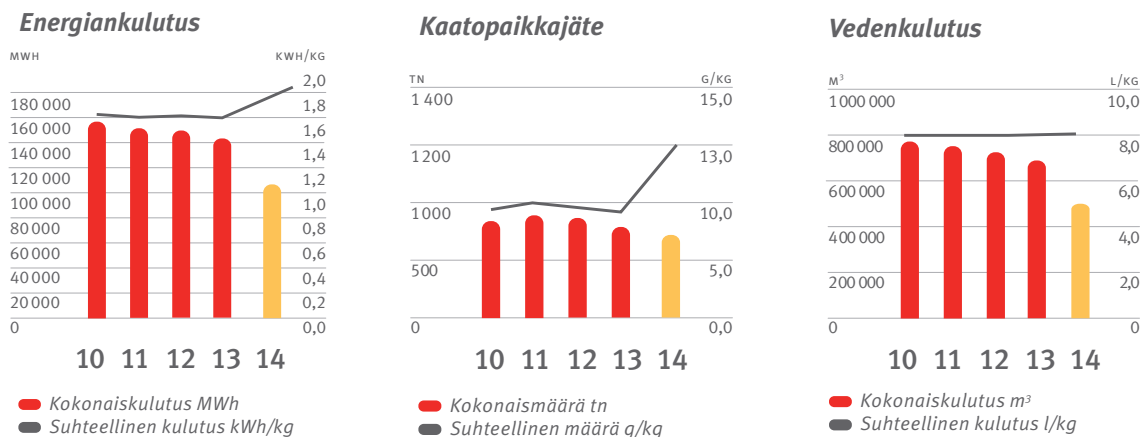
Seurannassa olevien mittarien osalta tapahtui edelliseen vuoteen verrattuna merkittävä muutos, mikä johtui 1.2.2014 voimaan tulleesta yrityskaupasta, jossa luovuttiin lihanhankinta-, teurastus- ja lihanleikkuliiketoiminnoista. Kaupan vaikutus näkyy kokonaismäärien vähentymisenä ja vastaavasti suhteellisten kulutusten kasvamisena. Jäteveden biologista hapenkulutusta (BHK7) ei aiempien vuosien tapaan raportoida konsernitason siksi, että Saarioisten suurimman tuotantolaitoksen jätevesien analyysituloksiin sisältyy myös samalla teollisuusalueella toimivan toisen yrityksen omistaman laitoksen jätevedet.

Energiansäästöavoitteet täyteen etuajassa

Saarioinen Oy on mukana elintarviketeollisuuden energiategohkuussopimusjärjestelmässä, jossa tavoitteena on vähentää energiankäyttöä 9 prosenttia vuoden 2005 tasosta vuoteen 2016 mennessä. Säästöavoitteeksi vuoteen 2016 mennessä oli asetettu 15 000 MWh, joka on jo saavutettu vuoteen 2014 mennessä tehtyjen energiansäästötoimenpiteiden avulla.

Vuonna 2014 saatiin päätökseen Valkeakosken tehtaan valmisruokapuolen kylmälaitoksen saneeraaminen energiategohkaaksi. Projektiin sisältyi lämmön talteenottojärjestelmä, jonka osalta laskennallinen energiansäästö on noin 1 800 MWh vuodessa. Vuoden seurantajaksolla energian kokonaiskulutus konsernin Suomen tuotantolaitoksissa vähentyi noin 20 prosenttia suhteellisen kulutuksen kasvaessa noin 15 prosenttia.

Elintarviketuotannossa vaadittava korkea hygieniataso edellyttää hyvälaatuista talousvettä ja tehokkaita puhdistustoimia. Kokonaisvedenkulutus vähentyi vuoden seurantajaksolla lähes 30 prosenttia. Samassa ajassa suhteellinen vedenkulutus kasvoi noin 4 prosenttia. Laitosten käyttämä vesi ostettiin kunnallisilta vesilaitoksilta ja jätevedet johdettiin erityyppisten esikäsittelyjen jälkeen kuntien jätevedenpuhdistamoille.

Jätteiden määrää ja lajittelua seurataan tarkasti

Elintarviketeollisuudessa syntyy varsinaisten tuotteiden ohella sivutuotteita ja jätteitä. Yhteisenä mittarina seurataan kaatopaikalle toimitettavan jätteen määrää, jonka kokonaismäärä vähentyi vuoden seurantajaksolla noin 3 prosenttia. Suhteellinen määrä kasvoi huomattavasti, noin 40 prosenttia, mikä johtui vähän kaatopaikkajätettä tuottaneen teurastamotoiminnan lopettamisesta. Samasta syystä sivutuotteiden määrä vähentyi merkittävästi.

Kaikkien jätejakeiden määrän kehittymistä seurataan kuukausitasolla toimipaikoittain ja jätteiden lajittelua valvotaan säännöllisesti. Erilaiset biojätteet toimitetaan kompostoitaviksi tai biokaasulaitokseen. Pakkauksista syntyvä jäte toimitetaan hyödynnettäväksi joko materiaalina tai energiana. Pieni osa pakkausjätteestä päätyy energiahyötykäyttöön soveltumattoman laadun vuoksi kaatopaikalle. Vaarallisia jätteitä syntyy kunnossapidon toiminnasta sekä pieniä määriä myös laadunvalvontalaboratorioista. Vaaralliset jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn.

Saarioinen Oy on Pakkausalan Ympäristörekisteri PYR Oy:n jäsen ja hoitaa pakkausjätteisiin liittyvät hyötykäyttövelvollisuutensa PYR Oy:n kautta.

Vuosi 2014 oli ympäristön teemavuosi, jolloin Saarioisilla keskityttiin henkilökunnan ympäristötietoisuuden parantamiseen järjestämällä koulutustilaisuuksia ja lisäämällä tiedottamista. Yritys osallistui myös energiansäästöviikon viettoon osana ympäristövuotta.

Strategia

Uusi organisaatio tukee strategiaa

Saarioinen otti vuoden 2014 syksyllä käyttöön uuden strategian, jonka pääajatuksena on entistä asiakas- ja kuluttajalähtöisempi toiminta. Strategiaan vaikuttivat toimintaympäristön odotettua nopeammat muutokset ja teurastusliiketoiminnoista luopuminen. Samalla yhtiön missio ja visio uudistettiin. Perusajatus ei kuitenkaan muuttunut strategiauudistuksessa mihinkään: Saarioinen jatkaa edelleen tarjoamalla hyvää, valmista ruokaa.

Liiketoimintayksiköiksi Vähittäiskauppa ja Foodservice

Uusi organisaatio aloitti toimintansa tammikuussa 2015. Uudella organisaatiolla tavoitellaan lyhyitä päätöksentekoketjuja ja reagointinopeutta sekä varmistetaan strategian toteutuminen. Organisaatiossa johdetaan toimintaa kahdella liiketoimintayksiköllä, Vähittäiskaupalla ja Foodservicella. Niiden vastuualueet ovat asiakkuudet, tuotevalikoima, tuotekehitys ja asiakasmarkkinointi. Kahdella liiketoimintayksiköllä mahdollistetaan parempi asiakas- ja kuluttajalähtöisyys.

Pitkään käytössä ollut HoReCa-nimi vaihdettiin uudessa organisaatiossa Foodserviceksi, joka on ruoka-alan ammattilaisten käyttämä vakiintunut termi. Nimellä halutaan viestiä palvelusta, joka on muutoksen keskeisiä teemoja. Foodservice-liiketoiminta ottaa käyttöön oman logon omissa markkinointimateriaaleissaan.

Hallitus

Saarioisten hallituksen puheenjohtaja on toimitusjohtaja Kaisu Avotie Saarioisten Taimistot Oy:stä. Hallituksen muut jäsenet ovat toimitusjohtaja Ilkka Mäkelä, johtaja Kari Tupeli, johtaja Heikki Hytönen ja johtaja Janne Tuomisto Saarioinen Oy:stä sekä Leena Avotie.

Johtoryhmä

Ilkka Mäkelä
toimitusjohtaja

Heikki Hytönen
johtaja, talous ja tietohallinto

Mirja Lonka
johtaja, tuotekehitys ja laatu

Ritva Tuohimaa
johtaja, tuotanto ja toimitus

Tero Tuominiemi
johtaja, henkilöstö ja hallinto

Janne Tuomisto
johtaja, asiakkuus ja markkinointi

Kari Tupeli
johtaja, valikoimahallinta ja osto

TILINPÄÄTÖS 2014

Saarioinen

Sisältö

Toimintakertomus 1.1.2014–31.12.2014	15
Avainluvut.....	17
Konsernituloslaskelma	18
Konsernitase.....	19
Konsernirahoituslaskelma	20
Emoyhtiön tuloslaskelma	21
Emoyhtiön tase.....	22
Emoyhtiön rahoituslaskelma	23
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	24
Tuloslaskelman liitetiedot.....	26
Taseen liitetiedot	28
Muut liitetiedot	33
Voitonjakoehdotus	34
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	34
Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä	34
Tilintarkastuskertomus	35

Toimintakertomus 1.1.2014–31.12.2014

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Saarioinen Oy ja Atria Oyj tekivät merkittävän yrityskaupan, jossa Saarioinen myi Atrialle naudan, sian ja broilerin hankinta-, teurastus- ja leikkuuliiketoiminnot. Kauppa toteutui 1.2.2014. Kaupan seurauksena konsernin henkilöstö väheni lähes 400 hengellä vuoden 2013 keskimääräiseen lukuun verrattuna ja konsernin liikevaihto pienenee asteittain vuositasolla noin 40 miljoonalla eurolla.

Saarioinen -konsernin liikevaihto vuonna 2014 oli 282,3 miljoonaa euroa, mikä oli 44,1 miljoonaa euroa edellistä vuotta pienempi. Liikevoitto oli 3,1 miljoonaa euroa eli 7,5 miljoonaa euroa edellistä vuotta heikompi ja tulos ennen satunnaisia eriä oli 2,0 miljoonaa euroa. Liikevaihdon laskun keskeiset tekijät olivat em. yritys-kauppa sekä valmisruuan kysynnän ja imagon vaikeudet, mitkä heijastuivat myös liikevoiton heikentymiseen.

Konsernin strategian uudistaminen käynnistettiin keväällä ja työn tuloksena konsernille vahvistettiin uudistetut missio, visio ja strategia. Uuden strategian toteuttamiseen liittyvät hankkeet ja projektit aloitettiin vuoden lopulla.

Vuoden lopulla päätettiin organisaatiomuutoksesta, jonka tavoitteena on aiempaa asiakaslähtöisempi toiminta. Jatkossa Saarioinen Oy:llä on kaksi liiketoimintayksikköä: vähittäiskauppa ja Foodservice. Sen lisäksi on liiketoimintoja palvelevia yhteisiä toimintoja. Uusi organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2015.

Mainontaa uudistettiin tilikauden aikana voimallisesti yhteistyössä uuden mainostoimiston kanssa. Uutena mainonnan keinona käytettiin Putous -televisio-ohjelman live-mainoksia. Saarioisten uusi joulumainos sai joulukuun Kuukauden Parhaat Sekunnit -palkinnon.

Konsernin taloudellista asemaa ja tulosta kuvaavat tunnusluvut on esitetty toimintakertomuksen lopussa olevassa taulukossa.

Investoinnit

Konsernin nettoinvestoinnit olivat edelleen viime vuosia pienemmät eli 7,3 miljoonaa euroa. Pääosa investoinneista oli tuottavuus- ja korvausinvestointeja.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Konserni panosti edelleen tuotantoprosessien ja uusien tuotteiden kehittämiseen. Oman kehittämisen ohella osallistuttiin alan kehityshankkeisiin.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa työskenteli vuonna 2014 keskimäärin 1340 henkilöä. Määrä oli 412 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2013. Henkilöstöstä työskenteli

Suomessa 1199 henkilöä ja Virossa 141 henkilöä. Henkilöstön määrän väheneminen johtui pääosin edellä mainitusta lihan hankinta-, teurastus- ja leikkuuliiketoiminnasta luopumisesta.

Tilikauden aikana panostettiin edelleen esimiestyön kehittämiseen sekä sairauspoissaolojen hallintaan ja pienentämiseen. Keväällä suoritetun henkilöstötutkimuksen mukaan henkilöstön työtyytyväisyys oli hyvällä tasolla.

Ympäristö

Saarioisten ympäristöjärjestelmä täyttää standardin SFN-EN-ISO 14001:2004 vaatimukset. Kaikilla Saarioisten tuotantolaitoksilla on ympäristölainsäädännön edellyttämät ympäristöluvat toiminnoilleen.

Saarioinen Oy on liittynyt elinkeinoelämän energiatehokkuussopimusjärjestelmään, jossa energiakulutuksen tehostamistavoitteeksi on asetettu 9 prosenttia vuosien 2008 – 2016 välisenä aikana. Energiansäästöön liittyviä toimenpiteitä on tehty kaikilla tuotantopaikkakunnilla. Vuonna 2014 saatiin valmiiksi viimeisin projekti ja asetettu kokonaistavoite tullaan laskennallisesti saavuttamaan jo vuonna 2015.

Riskit ja riskienhallinta

Saarioinen-konsernin riskienhallinnassa riskit luokitellaan neljään tasoon: strategiaan, operatiivisiin, raioitukseen ja vahinkoperusteisiin. Riskien merkittävyyden arvioinnissa on kiinnitetty huomiota riskin toteutumisen todennäköisyyteen ja vaikutuksen suuruuteen.

Strategiset riskit ovat konsernin päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvää epävarmuutta. Näiden riskien hallinnasta vastaavat emoyhtiön hallitus ja toimitusjohtaja.

Operatiiviset riskit ovat liiketoimintaan ja vuosisuunnitelmien toteuttamiseen liittyviä liikeriskejä. Vastuu niiden hallinnasta on eri toimintojen johdolla. Toimintojen johtoryhmät arvioivat liikeriskejä ja niiden vaikutuksia. Merkittävimpiä operatiivisia riskejä ovat tuotemerkin imagoon negatiivisesti vaikuttavat tuoteriskit, kilpailutilanteen ja asiakaskunnan voimakkaan muuttumisen mahdolliset vaikutukset sekä keskeisten tietojärjestelmien käytön estävät virheet. Saarioinen-merkin imagoa ja asemaa on vahvistettu mainoskampanjoilla ja asiakkuuksien hallinnan kehittämisellä sekä muilla markkinointitoimenpiteillä. Tietohallinnon riskejä on pienennetty tietoriskikartoitusten perusteella tehdyillä parannuksilla ja tietojärjestelmähankeisiin sisältyvillä riskianalyyseilla.

Rahoitukselliset riskit liittyvät saataviin, korkoihin, valuuttoihin, hyödykehintoihin ja kassavirtaan. Sähkön hintariskiä vastaan on suojauduttu sähköjohdannais-sopimuksilla, joiden toteutuksesta vastaa konsernin ostajohtaja. Muiden riskien hallinnasta vastaa rahoitusperiaatteiden mukaisesti konsernin taloudesta vastaava johtaja.

Vahinkoperusteiset riskit sisältävät omaisuus- ja henkilövahingot, joiden suojaksi konsernissa on olemassa vakuutus käytännön mukaiset vakuutukset. Esine- ja keskeytysriskien sekä työturvallisuusriskien kartoitusta ja hallintaa on jatkettu yhteistyössä vakuutusyhtiöiden kanssa.

Tulevaisuuden näkymät

Vuodelta 2015 Saarioinen -konsernissa odotetaan kannattavuuden parantumista ja liikevaihdon lievää laskua. Investoinnit ovat edelleen poistoja pienemmät. Vakavaisuuden ja maksuvalmiuden odotetaan säilyvän hyvinä.

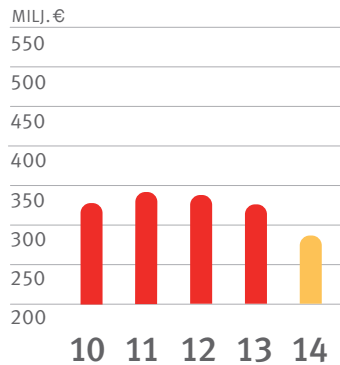

Konsernin avainluvut

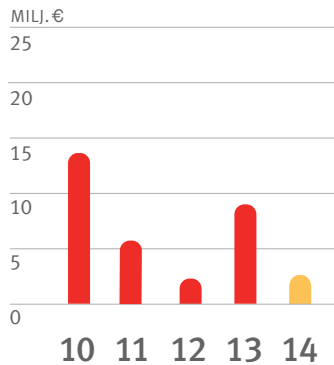
1 000 euroa	2014	2013	2012	2011	2010
Liikevaihto (mEUR)	282,3	326,4	334,2	334,5	326,8
Liikevaihdon muutos	-13,5 %	-2,3 %	-0,1 %	2,4 %	-3,9 %
Liikevoitto (mEUR)	3,1	10,6	3,5	6,8	15,3
% liikevaihdosta	1,1 %	3,2 %	1,0 %	2,0 %	4,7 %
Tulos ennen satunnaisia eriä (mEUR)	2,0	9,5	1,9	5,5	13,9
% liikevaihdosta	0,7 %	2,9 %	0,6 %	1,6 %	4,3 %
Nettoinvestoinnit (mEUR)	7,3	6,8	13,3	17,7	15,1
Sijoitetun pääoman tuotto	2,1 %	6,2 %	2,2 %	4,0 %	8,3 %
Omavaraisuusaste*	59,9 %	56,2%	55,6 %	55,6 %	55,8 %
Maksuvalmiussuhde*	1,8	1,5	1,2	1,1	1,4
Henkilöstö keskimäärin*	1 340	1 752	1970	2028	2098

*)kauden lopussa

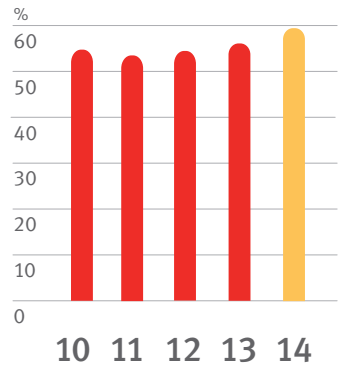
Liikevaihto

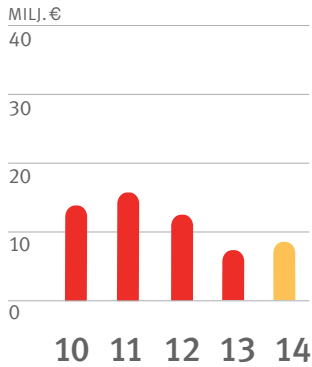
Tulos ennen satunnaisia eriä

Omavaraisuusaste

Investoinnit

Konsernituloslaskelma

1 000 euroa	Liite	1.1. - 31.12.2014	1.1. - 31.12.2013
LIKEVAIHTO	2.1	282 340	326 366
Valmisvarastojen muutos (lisäys+/vähennys-)		-991	364
Liiketoiminnan muut tuotot		2 239	1 891
Materiaalit ja palvelut	2.2	-138 526	-144 670
Henkilöstökulut	2.3	-56 979	-75 624
Poistot ja arvonalentumiset	2.4	-16 795	-18 583
Liiketoiminnan muut kulut	2.5	-68 200	-79 105
LIKEVOITTO		3 089	10 639
Rahoitustuotot ja -kulut	2.6	-1 131	-1 126
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		1 958	9 513
Satunnaiset erät	2.7	-2 738	600
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-780	10 113
Tuloverot	2.9	-124	-1 625
Vähemmistön osuus		0	-11
TILIKAUDEN VOITTO		-904	8 477

Konsernitase

1 000 euroa	Liite	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	3.1	8 332	8 916
Aineelliset hyödykkeet	3.2	101 440	113 782
Sijoitukset	3.3		
Osuudet osakkuusyrityksissä		267	387
Muut sijoitukset		479	590
Muut saamiset		1 777	1 432
Sijoitukset yhteensä		2 523	2 409
Pysyvät vastaavat yhteensä		112 295	125 107
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	3.4	21 163	25 895
Lyhytaikaiset saamiset	3.5	40 608	44 341
Laskennallinen verosaaminen	3.6	161	218
Rahoitusarvopaperit	3.7	7 243	8 013
Rahat ja pankkisaamiset		8 813	13 964
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		77 988	92 431
VASTAAVAA YHTEENSÄ		190 283	217 538
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	3.8	8 961	8 961
Käyttörahassto		103 717	102 433
Tilikauden voitto		-904	8 477
Oma pääoma yhteensä		111 774	119 871
Vähemmistöosuus		1 344	1 344
Pakolliset varaukset	3.10	805	1 092
VIERAS PÄÄOMA			
Laskennallinen verovelka	3.11	4 874	5 953
Pitkäaikainen vieras pääoma	3.12	40 590	44 703
Lyhytaikainen vieras pääoma	3.13	30 896	44 575
Vieras pääoma yhteensä		76 360	95 231
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		190 283	217 538

Konsernirahoituslaskelma

1 000 euroa	2014	2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	1 958	9 514
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	16 774	18 523
Rahoitustuotot ja -kulut	1 131	1 126
Muut oikaisut	-391	-184
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	19 472	28 979
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaiset korottomat liikesaamiset (lisäys-/vähennys+)	4 295	208
Vaihto-omaisuus (lisäys-/vähennys+)	4 732	661
Lyhytaikaiset korottomat velat (lisäys+/vähennys-)	-12 795	-2 555
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	15 704	27 293
Maksetut korot ja maksut	-1 595	-1 833
Saadut korot liiketoiminnasta	548	604
Maksetut välittömät verot	-2 013	-1 992
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	12 644	24 072
Liiketoiminnan sat. eristä johtuva rahavirta (netto)	780	600
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	13 424	24 672
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-7 337	-6 803
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	104	244
Lainasaamisten takaisinmaksut	62	10
Saadut korot investoinneista	21	47
Saadut osingot investoinneista	20	11
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-7 130	-6 491
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Konsernirahoitus (lisäys+/vähennys-)	-2 017	753
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 762	-4 387
Muiden rahoituserien muutos	757	-621
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-7 193	-4 529
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-12 215	-8 784
Rahavarojen muutos	-5 921	9 397
Rahavarat tilikauden alussa	21 977	12 580
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	16 056	21 977

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 euroa	Liite	1.1.–31.12.2014	1.1.–31.12.2013
LIKEVAIHTO	2.1	276 970	321 682
Valmisvarastojen muutos (lisäys+/vähennys-)		-991	364
Liiketoiminnan muut tuotot		2 239	1 049
Materiaalit ja palvelut	2.2	-138 271	-146 049
Henkilöstökulut	2.3	-54 440	-73 356
Poistot ja arvonalentumiset	2.4	-14 475	-16 193
Liiketoiminnan muut kulut	2.5	-67 427	-76 220
LIKEVOITTO		3 605	11 277
Rahoitustuotot ja -kulut	2.6	-874	-5 488
VOITTO ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ		2 731	5 789
Satunnaiset erät	2.7	-2 198	-1 186
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		533	4 603
Tilinpäätössiirrot	2.8	5 117	2 674
Tuloverot	2.9	-1 186	-3 649
TILIKAUDEN VOITTO		4 464	3 628

Emoyhtiön tase

1 000 euroa	Liite	31.12.2014	31.12.2013
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	3.1	8 247	8 865
Aineelliset hyödykkeet	3.2	74 345	84 556
Sijoitukset	3.3		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		5 298	5 298
Osuudet osakkuusyrityksissä		268	387
Muut sijoitukset		471	582
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		17 758	18 649
Muut saamiset		1 776	1 424
Sijoitukset yhteensä		25 571	26 340
Pysyvät vastaavat yhteensä		108 163	119 761
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	3.4	20 643	25 291
Lyhytaikaiset saamiset	3.5	40 062	43 648
Laskennalliset verosaamiset	3.6	161	218
Rahoitusarvopaperit	3.7	7 243	8 013
Rahat ja pankkisaamiset		8 496	13 775
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		76 605	90 945
VASTAAVAA YHTEENSÄ		184 768	210 706
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	3.8	8 961	8 961
Käyttörahassto		78 790	82 354
Tilikauden voitto		4 464	3 628
Oma pääoma yhteensä		92 215	94 943
Tilinpäätössiirtojen kertymä	3.9	20 912	26 030
Pakolliset varaukset	3.10	805	1 092
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	3.12	40 651	44 826
Lyhytaikainen vieras pääoma	3.13	30 185	43 815
Vieras pääoma yhteensä		70 836	88 641
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		184 768	210 706

Emoyhtiön rahoituslaskelma

1 000 euroa	2014	2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Voitto (tappio) ennen satunnaisia eriä	2 731	5 789
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	14 454	16 134
Rahoitustuotot ja -kulut	874	5 488
Muut oikaisut	-391	-186
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	17 668	27 225
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaiset korottomat liikesaamiset (lisäys-/vähennys+)	4 269	1 574
Vaihto-omaisuus (lisäys-/vähennys+)	4 648	761
Lyhytaikaiset korottomat velat (lisäys+/vähennys-)	-12 861	-2 012
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	13 724	27 548
Maksetut korot ja maksut	-1 593	-1 766
Saadut korot liiketoiminnasta	804	1 323
Maksetut välittömät verot	-2 003	-2 001
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	10 932	25 104
Liiketoiminnan sat. eristä johtuva rahavirta (netto)	1 320	1 145
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	12 252	26 249
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-7 115	-9 309
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	104	244
Lainasaamisten takaisinmaksut	62	10
Saadut korot investoinneista	21	48
Saadut osingot investoinneista	20	12
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-6 908	-8 995
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Konsernirahoitus (lisäys+/vähennys-)	-1 195	3 503
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-3 762	-4 388
Muiden rahoituserien muutos	757	-2 426
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-7 193	-4 529
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-11 393	-7 840
Rahavarojen muutos	-6 049	9 414
Rahavarat tilikauden alussa	21 788	12 374
RAHAVARAT TILIKAUDEN LOPUSSA	15 739	21 788

LIITETIEDOT

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Yleistä

Saarioinen Oy:n emoyhtiö on Artekno-Saarioinen Oy, jonka kotipaikka on Tampere ja joka on laatinut oman konsernitilinpäätöksensä. Sitä säilytetään osoitteessa Järvensivuntie 1, 33100 Tampere.

Konsernitilinpäätös

Konsernin tuloslaskelmaan, taseeseen ja rahoituslaskelmaan sisältyvät emoyhtiön Saarioinen Oy:n lisäksi Arsaar Oy, Kiinteistö Oy Jyväskylän Suluntie 1 ja Softsys Oy sekä Saarioinen Eesti Oü Virossa.

Konsernitilinpäätöksessä on jätetty konserniin kuuluvista yhtiöistä pois Herkku-Broiler Oy ja Saarioinen Invest Oy, koska ne eivät ole toimineet tilikauden aikana. Näillä toimenpiteillä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tulokseen eikä vapaaseen omaan pääomaan.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyhtiöiden tilikauden tuloksesta on vähäinen, minkä vuoksi osuutta ei ole tuloslaskelmassa esitetty eikä taseessa siten ole tehty eliminointeja.

Konserniyhtiöiden keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa on käytetty hankintameno-menetelmää.

Konsernitaseessa on eliminoitu keskinäiset saamiset ja velat. Konsernituloslaskelmassa on puolestaan eliminoitu yhtiöiden väliset myynnit, sisäiset hyvytykset ja veloitukset, sisäinen kate sekä voitonjako.

Konsernitilinpäätöksessä tehtyjen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan sekä niiden muutos konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Poistoperiaatteet

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden arvioidun taloudellisen pitoajan perusteella. Käyttöomaisuuden myyntitappiot on kirjattu suunnitelman mukaisten poistojen lisäyksenä ja myyntivoitot on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Konsernissa käytetyt poistajat:

Rakennukset ja rakennelmat..... 10–40 vuotta
Koneet ja kalusto.....5–15 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot ..... 3–10 vuotta

Arvonkorotusperiaatteet

Tytäryhtiöosakkeiden arvonkorotukset perustuvat osakkeiden hankintameno ylittäviin substanssiarvoihin.

Maa-alueiden arvonkorotukset perustuvat yhtiöissä laadittuihin arvioihin. Arvonmääritys-menetelmänä on käytetty neliöhintamenetelmää.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatetta noudattaen välittömään hankintahintaan, kuitenkin enintään todennäköiseen luovutushintaan.

Valuuttamääraisten erien käsittely

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä olennaiset avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset erät on arvostettu Euroopan keskuspankin noteeraamiin tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan.

Eläkekulujen käsittely

Eläkkeet hoidetaan eläkevakuutuksilla. Tilikauden eläkekulut on kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi tuloslaskelmaan.

Tutkimus- ja tuotekehityskulut

Tutkimus- ja tuotekehityskulut on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Niiden määrä on alle yksi prosentti liikevaihdosta.

Laskennallinen verosaaminen

Pakollisena varauksena kirjattujen arvioitujen tulevien eläkekulujen vastaisina vuosina tuleva verojen vähennys on kirjattu tilinpäätökseen laskennallisena verosaamisena.

Johdannaissopimukset

Riskienhallinnan periaatteiden mukaisesti konsernissa voidaan käyttää valuuttojen, korkojen ja hyödykkeiden hintariskeiltä suojautumiseen johdannaisia. Johdannaiset arvostetaan tilinpäätöksessä hankintamenoon tai sitä alempan käypään arvoon. Konserni suojaa tulevia sähköostoja sähköjohdannaisilla ja soveltaa sähköjohdannaisiin suojauslaskentaa. Koronvaihtosopimuksilla on suojauduttu konsernin korollisen vieraan pääoman korkotason nousua vastaan. Suojauslaskentaa sovellettaessa realisoitumattomia voittoja tai tappioita ei kirjata tuloslaskelmaan eikä omaan pääomaan. Mahdollisessa ylisuojautumistilanteessa realisoitumattomat tappiot kirjataan kuitenkin tuloslaskelmaan.

Tilinpäätöshetkellä avoimna olevista johdannaisista on ilmoitettu liitetiedoissa kohde-etuuden arvojen lisäksi käyvät arvot, jotka kertovat tulosvaikutuksen, joka olisi syntynyt johdannaisten sulkemisesta tilinpäätöshetkellä.

2. Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 euroa	KONSERNI		EMOYHTIÖ		
	2014	2013	2014	2013	
2.1	LIIEKVAIHTO				
	Liikevaihto markkina-alueittain				
	Kotimaa				
	Myynti konserniyhtiöille	274	497	274	497
	Muu myynti	276 108	319 220	274 777	319 187
	Kotimaa yhteensä	276 382	319 717	275 051	319 684
	Ulkomaat				
	Myynti konserniyhtiöille			1 426	1 342
	Muu myynti	5 958	6 649	493	656
	Ulkomaat yhteensä	5 958	6 649	1 919	1 998
	Liikevaihto yhteensä	282 340	326 366	276 970	321 682
2.2	MATERIAALIT JA PALVELUT				
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
	Ostot tilikauden aikana	-131 693	-140 862	-131 666	-140 317
	Varaston muutos +/-	-637	869	-553	769
	Yhteensä	-132 329	-139 993	-132 219	-139 547
	Ulkopuolisilta ostetut palvelut	-6 197	-4 677	-6 053	-4 554
	Yhteensä	-138 526	-144 670	-138 271	-144 101
2.3	HENKILÖSTÖKULUT				
	Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	-568	-537	-456	-425
	Muut palkat ja palkkiot	-46 070	-60 261	-43 717	-58 177
	Eläkekulut	-7 941	-11 083	-7 883	-11 027
	Muut henkilösivukulut	-2 399	-3 743	-2 384	-3 728
	Yhteensä	-56 979	-75 624	-54 440	-73 356
	Luontoisedut (verotusarvo)	429	453	416	439
	Henkilöstön määrä keskimäärin				
	- toimihenkilöt	312	368	284	338
	- työntekijät	1 028	1 384	909	1 265
	Yhteensä	1 340	1 752	1 193	1 603
	LÄHIPIIRIVASTUUT				
	Osakkeenomistajille tai johdolle ei ole myönnetty lainoja.				
2.4	POISTOT JA ARVONALENNUKSET				
	Poistot ja arvonalennukset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä				
		-16 795	-18 583	-14 475	-16 193
2.5	LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT				
2.5.1	<u>Tilintarkastajan palkkiot</u>				
	Tilintarkastus	-44	-39	-36	-37
	Veroneuvonta	-18	-29	-14	-29
	Muut palvelut	-26	-28	-25	-28

1 000 euroa	KONSERNI		EMOYHTIÖ		
	2014	2013	2014	2013	
2.6	RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
	<u>Osinkotuotot</u>				
	Muilta	20	11	20	11
	<u>Korkotuotot</u>				
	Saman konsernin yrityksiltä	0	0	345	725
	Korkotuotot pitkäaik. sijoituksista	8	160	8	160
	Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista yht.	28	171	373	897
	<u>Muut korko- ja rahoitustuotot</u>				
	Muilta	347	481	343	475
	Rahoitustuotot yhteensä	376	652	716	1 372
	<u>Korko- ja muut rahoituskulut</u>				
	Arvonlennukset pysyvistä vastaavista	0	0	0	-5 000
	Rahoituskulut saman konsernin yrityksille	0	0	-84	-84
	Korko- ja rahoituskulut muille	-1 506	-1 778	-1 505	-1 776
	Rahoituskulut yhteensä	-1 506	-1 778	-1 589	-6 860
	Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 131	-1 126	-874	-5 488
2.7	SATUNNAISET ERÄT				
	<u>Satunnaiset tuotot</u>				
	Saadut konserniavustukset	780	600	1 320	1 145
	Satunnaiset tuotot yhteensä	780	600	1 320	1 145
	<u>Satunnaiset kulut</u>				
	Liiketoimintakauppa	-3 518	0	-3 518	0
	Fuusiotappio	0	0	0	-2 331
	Satunnaiset kulut yhteensä	-3 518	0	-3 518	-2 331
	Satunnaiset erät yhteensä	-2 738	600	-2 198	-1 186
2.8	TILINPÄÄTÖSSIIRROT				
	Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0	0	5 118	2 675
	Yhteensä	0	0	5 118	2 675
2.9	TULOVEROT				
	Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-1 203	-4 310	-1 186	-3 649
	Laskennallisen verovelan muutos	1 079	2 685	0	0
	Yhteensä	-124	-1 625	-1 186	-3 649

3. Taseen liitetiedot

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2014	2013	2014	2013
3.1 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET:				
Aineettomat oikeudet				
Hankintameno 1.1.	466	474	409	410
Lisäykset ja siirrot	33	0	0	0
Vähennykset ja siirrot	0	-8	0	-1
Hankintameno 31.12.	499	466	409	409
Kertyneet poistot 1.1.	-259	-239	-254	-234
Tilikauden poistot	-20	-20	-20	-20
Kertyneet poistot 31.12.	-279	-259	-274	-254
Kirjanpitoarvo 31.12	220	207	135	155
Muut pitkävaikutteiset menot				
Hankintameno 1.1.	21 554	19 212	17 120	14 778
Lisäykset ja siirrot	1 519	2 508	1 519	2 508
Vähennykset	-91	-166	-91	-166
Hankintameno 31.12.	22 982	21 554	18 548	17 120
Kertyneet poistot 1.1.	-12 845	-11 344	-8 411	-6 910
Vähennysten ja siirtojen poistot	26	166	26	166
Tilikauden poistot	-2 051	-1 667	-2 052	-1 667
Kertyneet poistot 31.12.	-14 870	-12 845	-10 436	-8 411
Kirjanpitoarvo 31.12	8 112	8 709	8 112	8 709
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8 332	8 916	8 247	8 864

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2014	2013	2014	2013
3.2 AINEELLISET HYÖDYKKEET:				
Maa- ja vesialueet				
Hankintameno 1.1.	3 481	3 485	1 760	1 745
Lisäykset ja siirrot	0	121	0	122
Vähennykset	0	-125	0	-107
Hankintameno 31.12.	3 481	3 481	1 760	1 760
Arvonkorotukset	1 110	1 110	1 110	1 110
Kirjanpitoarvo 31.12	4 591	4 591	2 870	2 870
Rakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	145 797	153 574	96 055	102 886
Lisäykset ja siirrot	1 430	1 733	1 412	1 733
Osittaisjakautumisessa siirtynyt	0	-5 143	0	-5 143
Muut vähennykset	-19	-4 367	-19	-3 420
Hankintameno 31.12.	147 208	145 797	97 449	96 055
Kertyneet poistot 1.1.	-76 530	-74 386	-50 498	-49 711
Vähennysten ja siirtojen poistot	2	3 675	2	3 416
Tilikauden poistot	-5 436	-5 819	-3 900	-4 203
Kertyneet poistot 31.12.	-81 964	-76 530	-54 396	-50 498
Kirjanpitoarvo 31.12	65 244	69 267	43 053	45 557
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	165 056	171 165	158 159	164 453
Lisäykset ja siirrot	6 563	6 710	6 473	6 521
Osittaisjakautumisessa siirtynyt	0	-1 238	0	-1 238
Muut vähennykset	-13 564	-11 581	-13 517	-11 577
Hankintameno 31.12.	158 055	165 056	151 114	158 159
Kertyneet poistot 1.1.	-127 268	-127 445	-124 023	-124 843
Vähennysten ja siirtojen poistot	8 155	11 067	8 108	11 064
Tilikauden poistot	-9 123	-10 890	-8 482	-10 244
Kertyneet poistot 31.12.	-128 236	-127 268	-124 397	-124 023
Kirjanpitoarvo 31.12	29 819	37 788	26 717	34 135
Tuotantokoneiden ja laitteiden tasearvo 31.12.	25 147	32 287	25 147	32 287
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	820	800	0	0
Lisäykset	81	20	0	0
Hankintameno 31.12.	901	820	0	0
Kertyneet poistot 1.1.	-677	-550	0	0
Tilikauden poistot	-143	-127	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-820	-677	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	81	143	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	1 993	4 905	1 993	4 905
Lisäykset ja siirrot	1 604	1 345	1 604	1 346
Osittaisjakautumisessa siirtynyt	0	-41	0	-41
Muut vähennykset ja siirrot	-1 892	-4 216	-1 892	-4 216
Hankintameno 31.12.	1 705	1 993	1 705	1 993
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 705	1 993	1 705	1 993
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	101 440	113 782	74 345	84 556

3.3 SIIJOITUKSET

1 000 euroa	OSAKKEET		SAAMISET		SIJOITUKSET YHTEENSÄ
	Omistusyhteis- yritykset	Muut	Muut		
KONSERNI					
Hankintameno 1.1.	387	590	1 432		2 409
Lisäykset	0	0	1 566		1 566
Vähennykset	-120	-111	-1 221		-1 452
Hankintameno 31.12.	267	479	1 777		2 523
Kirjanpitoarvo 31.12.	267	479	1 777		2 523

1 000 euroa	OSAKKEET			SAAMISET		SIJOITUKSET YHTEENSÄ
	Konserni- yritykset	Omistusyhteis- yritykset	Muut	Konserni- yritykset	Muut	
EMOYHTIÖ						
Hankintameno 1.1.	10 298	387	582	18 649	1 424	31 340
Lisäykset	0	0		3 568	1 566	5 133
Vähennykset	0	-120	-111	-4 458	-1 213	-5 902
Hankintameno 31.12.	10 298	267	471	17 758	1 776	30 571
Arvonalennukset 1.1.	-5 000	0	0	0	0	-5 000
Arvonalennukset 31.12.	-5 000	0	0	0	0	-5 000
Kirjanpitoarvo 31.12	5 298	267	471	17 758	1 776	25 571

Konsernin omistus- osuus %	Emoyhtiön omistus- osuus %
----------------------------------	----------------------------------

KONSERNIYRITYKSET

Saarioinen Eesti OÜ	Tallinna, Viro	100,0	100,0
Saarioinen Invest Oy	Tampere	100,0	100,0
Kiinteistö Oy Jyväskylän Suluntie 1	Jyväskylä	100,0	100,0
Softsys Oy	Helsinki	100,0	100,0
Herkku-Broiler Oy	Kangasala	96,0	96,0
Arsaar Oy	Tampere	65,0	65,0

OSAKKUUSYRITYKSET

As. Oy Masonpelto	Kangasala	28,0	28,0
Sahalahden Esikäsittelylaitos	Kangasala	29,0	29,0
Tuoretie Oy	Vantaa	33,3	33,3

	KONSERNI		EMOYHTIÖ		
	2014	2013	2014	2013	
3.4	VAIHTO-OMAIUUUS				
	Aineet ja tarvikkeet	16 134	17 255	15 668	16 738
	Valmiit tuotteet/tavarat	5 029	8 640	4 975	8 553
	Yhteensä	21 163	25 895	20 643	25 291
3.5	LYHYTAIKAISET SAAMISET				
	Myyntisaamiset	36 205	40 363	35 533	39 670
	Lainasaamiset	0	62	0	62
	Muut saamiset	2	8	2	5
	Siirtosaamiset	4 395	2 995	4 386	2 864
	Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
	Myyntisaamiset	7	913	141	1 048
	Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	40 608	44 341	40 062	43 648
3.6	LASKENNALLISET SAAMISET				
	Laskennallinen verosaaminen	161	218	161	218
	Kirjanpitoarvo	161	218	161	218
3.7	RAHOITUSARVOPAPERIT				
	Jälleenhankinta-arvo	7 921	8 409	7 921	8 409
	Kirjanpitoarvo	7 243	8 013	7 243	8 013
3.8	OMA PÄÄOMA				
	Osakepääoma 1.1.	8 961	8 961	8 961	8 961
	Osakepääoma 31.12.	8 961	8 961	8 961	8 961
	Käyttörahaso 1.1.	102 433	114 383	82 354	85 344
	Edellisen tilikauden voitto	8 477	431	3 628	5 084
	Osingonjako	-7 193	-4 529	-7 193	-4 529
	Osittaisjakautuminen	0	-7 855	0	-5 878
	Muut muutokset	0	3	0	2 333
	Käyttörahaso 31.12.	103 717	102 433	78 790	82 354
	Tilikauden voitto	-904	8 477	4 464	3 628
	Oma pääoma yhteensä	111 774	119 871	92 215	94 944
3.9	TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ				
	Kertynyt poistoero	0	0	20 912	26 030
3.10	PAKOLLISET VARAUKSET				
	Muut pakolliset varaukset	805	1 092	805	1 092
3.11	LASKENNALLINEN VERVELKA				
	Tilinpäätössiirroista	4 874	5 953	0	0

	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2014	2013	2014	2013
3.12 PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	1 429	2 997	1 429	2 997
Eläkelainat	0	1 429	0	1 429
Lainat saman konsernin yrityksiltä	16 067	18 091	16 127	18 214
Muut pitkäaikaiset lainat	23 095	22 186	23 095	22 186
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	40 590	44 703	40 651	44 826
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:				
Lainat saman konsernin yrityksiltä	16 067	18 091	16 127	18 214
3.13 LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Lainat rahoituslaitoksilta	1 569	1 710	1 569	1 710
Eläkelainat	1 429	2 054	1 429	2 054
Muiden lainojen lyhennykset	288	288	288	288
Saadut ennakot	28	32	14	18
Ostovelat	12 441	16 431	11 879	15 863
Muut velat	2 551	2 739	2 299	2 501
Siirtovelat	12 008	16 338	11 770	16 132
Velat saman konsernin yrityksille				
Ostovelat	582	4 984	938	5 250
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	30 896	44 575	30 185	43 815
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät:				
- henkilöstökulujaksotukset	9 607	13 507	9 555	13 457
- muut	2 401	2 831	2 215	2 676
Korottomat velat				
Lyhytaikainen	27 611	40 523	26 900	39 764

4. Muut liitetiedot

ANNETUT VAKUUKSET, VASTUUSITOUMUKSET JA MUUT VASTUUT

1 000 euroa	KONSERNI		EMOYHTIÖ	
	2014	2013	2014	2013
4.1 Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia Rahalaitoslainat	4 426	8 190	4 426	8 190
4.2 Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut				
<u>Takaukset</u>				
Muut	1 300	1 438	1 300	1 438
Yhteensä	1 300	1 438	1 300	1 438
<u>Leasing- ja vuokravastuut</u>				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	1 655	1 649	1 655	1 649
Myöhemmin maksettavat	2 708	2 268	2 708	2 268
Yhteensä	4 363	3 917	4 363	3 917
4.3 Yleisvakuutena annetut kiinnitykset ja muut vakuudet				
Annetut kiinteistökiinnitykset	24 709	24 709	7 892	7 892
Annetut muut vakuudet	0	9 385	0	9 385
Yhteensä	24 709	34 094	7 892	17 278
4.4 Johdannaissopimukset				
<u>Hyödykejohdannaiset</u>				
<u>Sähköjohdannaiset</u>				
Kohde-etuuden nimellisarvo	9 159	12 643	9 159	12 643
Sopimusten käypä arvo	-2 289	-2 521	-2 289	-2 521
<u>Korkojohdannaiset</u>				
<u>Koronvaihtosopimukset</u>				
Kohde-etuuden nimellisarvo	25 000	25 000	25 000	25 000
Sopimusten käypä arvo	-3 804	-3 189	-3 804	-3 189

Voitonjakoehdotus

Saarioinen Oy:n vapaa oma pääoma 31.12.2014 on:

Käyttöraho	78 789 907,23 euroa
Tilikauden voitto	4 464 488,09 euroa
Yhteensä	83 254 395,32 euroa

Tästä jakokelpoisia varoja on 83 254 395,32 euroa.

Hallitus ehdottaa, että osinkoa jaetaan osakkeelta 13,50 euroa eli yhteensä 7 192 800,00 euroa ja että loppu kirjataan käyttörahastoon.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Tampereella 30. päivänä maaliskuuta 2015

Kaisu Avotie
hallituksen
puheenjohtaja

Leena Avotie
hallituksen jäsen

Heikki Hytönen
hallituksen jäsen

Ilkka Mäkelä
hallituksen jäsen
toimitusjohtaja

Janne Tuomisto
hallituksen jäsen

Kari Tupeli
hallituksen jäsen

Tilintarkastajan tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella 15. päivänä huhtikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Hannu Pellinen, KHT

Janne Rajalahti, KHT

Tilintarkastuskertomus

Saarioinen Oy:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Saarioinen Oy:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2014 - 31.12.2014. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitalinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Tampereella 15. päivänä huhtikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy

KHT-yhteisö

Janne Rajalahti, KHT

Hannu Pellinen, KHT

Saarioinen

WWW.SAARIOINEN.FI